

Iz nespornog činjeničnog stanja utvrđenog pobijanom presudom proizlazi da je tuženik svojim brodom "Gršćica" udario u tužiteljev sanduk, koji je vidio i za koji je znao da se tamo nalazi. Zbog toga je prvostepeni sud pravilno zaključio o tuženikovoju krivnji u upravljanju brodom. Iz utvrđenih okolnosti jasno proizlazi da do sudara ne bi došlo da je tužitelj kad se otisnuo od obale upravio svoj brod u pravcu kojim bi mimoišao tužiteljev sanduk, a to je bio dužan učiniti kad je znao da je sanduk tamo ukotvljen, i kad ga je vidio, odnosno motrenjem bio ga dužan vidjeti.

No iz istog činjeničnog stanja slijedi da tužitelj nije kriv za udar i da ga on nije prouzročio. Okolnost što nije imao dozvole nadležnih organa za ukotvljenje sanduka na onom mjestu na kome je do udara došlo, nezavisna je od čina sudara, jer bi pod nesporno utvrđenim okolnostima do udara došlo i u slučaju da je tužitelj imao posebno ovlaštenje za ukotvljenje na tome mjestu. Zbog toga nije bitno zašto je tužitelj držao sanduke na mjestu na kome su se u času udara nalazili, niti da li ih je držao u skladu s pomorskim propisima ili ne, jer ta okolnost nije uzročno vezana s udarom. Odlučna je naprotiv činjenica da se u času, kad je tuženik svojim brodom vršio manevar otiskivanja od obale i odlaska s pristaništa, sanduk nalazio na mjestu gdje se nalazio, i da je to tuženik znao i vidio ga, jer je prema toj činjenici bio dužan udesiti upravljanje svojim brodom. Zbog toga tuženikova krivnja isključuje uzročnu vezu između štete i navodno nepropisno ili neovlašteno izvršenog ukotvljenja sanduka s tužiteljeve strane, pa se tužitelj osnovano žali protiv protivnog zaključka prvostepenog suda.

Budući da između tužiteljeva postupka i nastale štete nema uzročne veze, koja naprotiv postoji između tuženikova nepažljiva upravljanja brodom i udara zbog čega je šteta nastala, pa tužitelj nije dužan snositi dio štete, nego je naprotiv ovlašten zahtijevati naknadu sve štete od tuženika koji ju je prouzročio.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 9.VI 1966.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Albert Verona

Lučki skladištar - Odgovornost - Ako lučki skladištar, koji od brodaru primi teret, ne protestira brodaru da je roba oštećena, pretpostavlja se da roba prilikom iskrcaja nije imala vanjskih mana - Kad skladištar prima identičan teret iz više brodova, dužan je uskladištiti robu svakog broda odvojeno - Na ovu dužnost ne utječe ni okolnost da se roba nije mogla odvajati po

teretnicama - Dužnost odvajanja tereta po brodovima naročito se ističe kad skladištar prima robu ne po težini, nego po broju koleta - Skladištar je dužan dokazati da je predao upravo onu robu koju je primio od broдача - Ako skladištar ne može dokazati da je primaocu predao onu robu koju je za njega primio od broдача, ne može se pozivati na okolnost da je robu primio po broju komada, i da je predao onoliko broj komada koliko je primio od broдача - Pod ovom pretpostavkom skladištar mora predati robu po težini koju je primio od broдача - Primaoc nije dužan uložiti protest za manjak robe, ako je na njegov zahtjev skladištar vozio robu

Tužitelj je osiguratelj koji je svom osiguraniku, primaocu tereta, nadoknadio i štetu, a tuženi su broдар /prvotuženik/ i lučki skladištar /drugotuženik/. Radi se o naknadi štete za manjak tereta otpadnog bakra, koji je prvotuženik prevezao, i na odredištu predao lučkom skladištaru, koji ga je sa svoje strane predao primaocu. Tokom postupka tužitelj je povukao tužbeni zahtjev protiv prvotuženika, jer je ovaj opravdano podigao prigovor zastare.

Drugotuženik u svoju obranu navodi uglavnom slijedeće razloge: Robu je primio od tri broда, a kako je sva roba bila identična, nije ju mogao sortirati. Teret je bio oštećen kad ga je od broдача primio. Robu je primao po broju komada, a ne po težini. Prema tome za težinu ne odgovara, a što se tiče broja komada, predao je tačno onoliko koliko je primio. Primaoc prilikom preuzimanja nije protestirao manjak.

Pobijanom presudom prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev, našavši da tužitelj nije dokazao da je manjak nastao u vezi s teretnicama br.1 i 2, jer iz zapisnika o pregledu sastavljenog 14.I 1966, na koji se tužitelj poziva, proizlazi da je teret s broда "Novi Vinodolski" bio uskladišten u otvorenom prostoru drugotuženikova skladišta br.12, pomiješan s istorodnim teretom istovremeno prispjelim i iskrcanim s druga dva broда. Prvostepeni sud smatra irelevantnim tužiteljevu tvrdnju da je tuženik nestručno vršio iskrcaj, zbog čega^{da} je došlo do oštećenja bala i rasipanja sadržaja, jer bi, kad bi to i stajalo, za to mogao odgovarati samo broдар, budući da bi u tom slučaju došlo do oštećenja već u broдskom skladištu. Sud usvaja također da je drugotuženik primio od broдача teret samo po koletima, bez vaganja, pa je ispunio svoju obavezu kad je teret i izdao samo prema koletima. U svom stajalištu prvostepeni sud je učvršćen i činjenicom što je tužiteljev prednik preuzeo teret od drugotuženika bez prigovora. Dosljedno zauzetom stajalištu prvostepeni sud je obvezao tužitelja da drugotuženiku naknadi parnične troškove.

Drugostepeni sud je, na temelju tužiteljeve žalbe,

preinačio prvostepenu presudu, i njenom preinakom obvezao skladištara na naknadu štete u smislu tužbenog zahtjeva.

Razlozi drugostepenog suda su slijedeći:

Iz nesporno utvrđenog činjeničnog stanja, kao i iz neosporenih navoda stranaka u toku parnice, proizlazi da je drugotuženik vršio iskrcaj istorodnog tereta s tri broda istovremeno, te da ga je uskladištio na otvorenom skladištu tako, da nije odvojio terete koje je od pojedinih brodova primio, nego ih je naprotiv pomiješao. Iz protesta, koji je drugotuženik treći dan po iskrcaju tereta s "Novog Vinodolskog" predao brodaru, proizlazi da su oznake na balama bile identične, pa da se stoga teret nije mogao "potvrditi odvojeno po teretnicama", a to je drugotuženik naveo i na potvrdi o primitku tereta. Odatle slijedi da se bale po vanjskim oznakama nisu razlikovale, i da ih nije bilo moguće identificirati. Ova okolnost nalažala je drugotuženiku kao skladištaru, koji ne pozna primaoca tereta, da teret koji je primio s ovoga broda odvoji od tereta koje prima s drugih brodova, da bi na taj način omogućio barem njegovu identifikaciju u cjelini po brodu, kad mu to nije moguće po pojedinim tereticama.

Ovako je drugotuženik tim prije bio dužan postupati, što je teret primio od broda samo po broju koleta nejednake veličine i težine, bez mjerenja pojedine bale. Ako se dopusti da je pod određenim uvjetima tuženik i bio ovlašćen teret primiti od broda samo po broju koleta i bez mjerenja, sigurno je da je baš ta okolnost pooštrila njegovu dužnost da na siguran način, odvajanjem po brodovima, identificira teret, te da primaocu tereta preda upravo onaj teret koji je od broda primio, a ne neki drugi teret. Dužnost dokazivanja da je predao upravo onaj teret koji je primio pada na njega kao skladištara, pa i propust dužnosti da osigura identitet primljenog tereta pogadja njega, a ne primaoca tereta.

U parnici je ustanovljeno da drugotuženik nije brodaru prosvjedovao stanje bala, što znači da ih je primio u urednom stanju. Radi toga je prvostepeni sud pravilno smatrao irelevantnim način na koji je drugotuženik vršio iskrcaj. Ustanovljeno je također da je tužitelj prednik istog dana kad je primio teret dao ga odvagati, i da je vaganje izvršio sam drugotuženik. Nije sporno što tužitelj prednik nije drugotuženiku prilikom primitka prigovorio, ali isto tako nije sporno da je vaganjem predanih bala ustanovljena velika razlika prema težini naznačenoj u tereticama, na temelju kojih je drugotuženik predao teret tužiteljevu predniku. Nije sporno također što je kod utvrđivanja manjke konstatiran znatan višak težine tereta iskrcajanog s drugih dvaju brodova, i da manjak koji tužitelj potražuje predstavlja razliku između manjke utvrđenog mjerenjem težine bala koje je on primio od drugotuženika i spomenutog viška.

Kao rezultat takvog stanja stvari mora se doći do zaključka da je teret s tri broda bio u tolikoj mjeri pomiješan, da drugotuženik nije više bio u stanju da tužitelju preda one bale koje je na temelju teretnica br.1 i 2 primio s broda "Novi Vinodolski", već da mu je predao druge bale, iskrcane s drugih brodova. Budući da nije dokazao da su bale koje je tužiteljevu predniku predao identične onima koje je za njega od broda primio, drugotuženik se ne može pozivati na okolnost da je teret primio samo po broju koleta, a ne i po njihovoj težini, a budući da u parnici nije osporena količina utvrđenog manjka, dužan je drugotuženik priznati ga i naknaditi.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 9.VI 1966.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Albert Verona

Prijevoz željeznicom - Naknada za troškove pretovara tokom prijevoza - Zastara za ove troškove i druge sporedne usluge - Zastara iznosi šest mjeseci, a računa se od dana kad je nastao događaj na koji se odnosi tražbina, a ne od časa kad je ZTP koje utužuje dobilo fakturu onog ZTP-a koje je pretovar izvršilo - Za odnose koji nastaju iz ugovora o prijevozu željeznica prema korisniku prijevoza nastupa kao cjelina, bez obzira kod kojeg ZTP-a je nastao događaj koji je povod potraživanju

Tužitelj je željezničko transportno poduzeće koje je predalo robu primaocu, a tuženik je primalac. Tužitelj potražuje troškove pretovara koje je tokom prijevoza izvršilo drugo željezničko transportno poduzeće.

Tuženik je podigao prigovor zastare. Tužitelj se protivi ovom prigovoru smatrajući da zastarni rok od šest mjeseci za njega nije istekao, jer je zastara počela teći časom kad je o pretovaru bio obaviješten od poduzeća koje je pretovar izvršilo, a ne od momenta kad je pretovar stvarno izvršen.

Prvostepeni sud je, prihvaćajući prigovor zastare, odbio tužbeni zahtjev, a drugostepeni tu presudu potvrdio iz slijedećih razloga:

U smislu čl.10, t.10 ZPŽ rok zastare potraživanja željeznice za sporedne usluge ili druge troškove počinje teći od dana nastanka potraživanja. U smislu čl.1 ZPŽ zakonom se reguliraju odnosi stranaka i željeznice uzete kao